

Warszawa, dnia 5 października 2022 r.

Poz. 2048

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA OBRONY NARODOWEJ**

z dnia 22 września 2022 r.

w sprawie badań mających na celu ustalenie zdolności do wykonywania obowiązków służbowych przez żołnierza

Na podstawie art. 269 ust. 3 ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny (Dz. U. poz. 655, 974 i 1725) zarządza się, co następuje:

§ 1. Rozporządzenie określa sposób i tryb dokonywania badań na zawartość w organizmie żołnierza alkoholu, środków odurzających, substancji psychotropowych lub innych podobnie działających substancji lub środków.

§ 2. 1. Badania konieczne do ustalenia zawartości alkoholu mogą obejmować:

- 1) badanie wydychanego powietrza;
- 2) badanie krwi.

2. Badania konieczne do ustalenia zawartości środków odurzających, substancji psychotropowych lub innych podobnie działających substancji lub środków mogą obejmować:

- 1) badanie krwi;
- 2) badanie śliny;
- 3) badanie moczu.

§ 3. Badania nielaboratoryjne, w tym w szczególności badanie wydychanego powietrza, może przeprowadzać dowódca jednostki wojskowej lub inna osoba działająca na jego polecenie albo zlecenie.

§ 4. Do badań, o których mowa w § 2, używa się urządzeń i materiałów posiadających ważne świadectwo dopuszczenia do użytku lub wzorcowania.

§ 5. 1. Badanie wydychanego powietrza przeprowadza się przed badaniem krwi, jeżeli stan badanego żołnierza na to pozwala.

2. Badanie wydychanego powietrza przeprowadza się w sposób nieinwazyjny przy użyciu urządzenia elektronicznego dokonującego pomiaru stężenia alkoholu w wydychanym powietrzu metodą:

- 1) spektrometrii w podczerwieni lub
- 2) utleniania elektrochemicznego

– zwanego dalej „analizatorem wydechu”.

3. Badania analizatorem wydechu przeprowadza się nie wcześniej niż po upływie 15 minut od chwili zakończenia spożywania alkoholu, palenia wyrobów tytoniowych, w tym palenia nowatorskich wyrobów tytoniowych, palenia papierosów elektronicznych lub używania wyrobów tytoniowych bezdymnych przez badanego żołnierza.

4. Badanie wydychanego powietrza może być przeprowadzone przy użyciu analizatora wydechu niewyposażonego w cyfrową prezentację wyniku pomiaru, a także bez użycia ustnika, jeżeli producent analizatora wydechu przewiduje taki sposób jego eksploatacji.

5. Jeżeli badanie, o którym mowa w ust. 4, wykaże obecność alkoholu w wydychanym powietrzu, niezwłocznie przeprowadza się badanie analizatorem wydechu wyposażonym w cyfrową prezentację wyniku pomiaru. Przepisy § 6 stosuje się.

§ 6. 1. Pomiaru analizatorem wydechu dokonuje się z użyciem ustnika. Ustnik podlega wymianie każdorazowo przed przeprowadzeniem pomiaru. Opakowanie ustnika należy otwierać w obecności badanego żołnierza.

2. W przypadku dokonania pierwszego pomiaru analizatorem wydechu metodą, o której mowa w § 5 ust. 2 pkt 1, oraz uzyskania wyniku ponad 0,00 mg/dm³ przeprowadza się niezwłocznie drugi pomiar.

3. W przypadku dokonania pierwszego pomiaru analizatorem wydechu metodą, o której mowa w § 5 ust. 2 pkt 2, oraz uzyskania wyniku ponad 0,00 mg/dm³ przeprowadza się drugi pomiar po upływie 15 minut.

4. Na żądanie badanego żołnierza albo gdy zachodzi uzasadnione podejrzenie popełnienia przez niego przestępstwa, wynik badania analizatorem wydechu przeprowadzonego metodą, o której mowa w § 5 ust. 2 pkt 2, wynoszący ponad 0,00 mg/dm³ należy zweryfikować za pomocą badania analizatorem wydechu przeprowadzonego metodą, o której mowa w § 5 ust. 2 pkt 1, przez dokonanie dwóch pomiarów. Drugi pomiar przeprowadza się niezwłocznie po dokonaniu pierwszego pomiaru.

5. W przypadku uzyskania w pierwszym pomiarze analizatorem wydechu wyniku równego 0,10 mg/dm³ lub większego od 0,10 mg/dm³, a w drugim pomiarze – wyniku 0,00 mg/dm³ przeprowadza się niezwłocznie trzeci pomiar tym samym analizatorem wydechu. Jeżeli wynik trzeciego pomiaru wynosi 0,00 mg/dm³, to badanie nie wskazuje na stan po użyciu alkoholu.

§ 7. 1. Z badania przeprowadzonego analizatorem wydechu wskazującego na obecność alkoholu w organizmie badanego żołnierza sporządza się protokół, który zawiera:

- 1) dane badanego żołnierza:
 - a) imię i nazwisko,
 - b) numer PESEL,
 - c) wiek,
 - d) płeć,
 - e) wzrost – na podstawie oświadczenia badanego żołnierza, jeżeli złożenie takiego oświadczenia jest możliwe,
 - f) masę ciała – na podstawie oświadczenia badanego żołnierza, jeżeli złożenie takiego oświadczenia jest możliwe,
 - g) podpis, jeżeli jego złożenie jest możliwe;
- 2) imię, nazwisko i podpis osoby przeprowadzającej badanie;
- 3) imię, nazwisko i podpis osoby, w której obecności przeprowadzono badanie;
- 4) wynik pomiaru lub pomiarów w postaci cyfrowej oraz jednostkę, w jakiej wyrażony jest wynik, a w przypadku badania przeprowadzonego wyłącznie przy użyciu analizatora wydechu niewyposażonego w cyfrową prezentację wyniku pomiaru – opis prezentacji wyniku pomiaru;
- 5) datę, godzinę i minutę badania;
- 6) miejsce wykonania badania;
- 7) nazwę, model i numer fabryczny analizatora wydechu, którym przeprowadzono badanie;
- 8) ilość, rodzaj i godzinę spożycia napojów alkoholowych przez badanego żołnierza w ciągu ostatnich 24 godzin – na podstawie oświadczenia badanego żołnierza, jeżeli złożenie takiego oświadczenia jest możliwe;
- 9) informację o chorobach, na jakie choruje badany żołnierz – na podstawie oświadczenia badanego żołnierza, jeżeli złożenie takiego oświadczenia jest możliwe;
- 10) informację o objawach lub okolicznościach uzasadniających przeprowadzenie badania oraz o dacie i godzinie ich stwierdzenia;
- 11) informację o żądaniu przez badanego żołnierza przeprowadzenia badania krwi;
- 12) uwagi badanego żołnierza co do sposobu przeprowadzenia badania, jeżeli zostały zgłoszone.

2. Badanego żołnierza przed przyjęciem oświadczeń, o których mowa w ust. 1 pkt 8 i 9, informuje się o możliwości odmowy złożenia oświadczeń i skutkach związanych z odpowiedzialnością karną związaną z przyjęciem tych oświadczeń.

3. Protokół przebiegu badania przeprowadzonego analizatorem wydechu, w którym uzyskano wynik równy $0,00 \text{ mg/dm}^3$, sporządza się:

- 1) w przypadku prowadzenia dalszego postępowania w sprawie popełnienia przestępstwa lub wykroczenia;
- 2) na żądanie badanego żołnierza – o czym należy go pouczyć.

4. Protokół przebiegu badania przeprowadzonego analizatorem wydechu sporządzony na żądanie badanego żołnierza przekazuje się badanemu.

§ 8. 1. Badanie krwi przeprowadza się, jeżeli:

- 1) badany żołnierz odmawia poddania się badaniu wydychanego powietrza;
- 2) badany żołnierz żąda badania krwi mimo przeprowadzenia badania wydychanego powietrza;
- 3) stan badanego żołnierza, w szczególności wynikający ze spożycia alkoholu, z choroby układu oddechowego lub innych przyczyn, uniemożliwia przeprowadzenie badania wydychanego powietrza;
- 4) wystąpił brak wskazania stężenia alkoholu w wydychanym powietrzu spowodowany przekroczeniem zakresu pomiarowego analizatora wydechu.

2. Badanie krwi pobranej z żyły badanego żołnierza polega na przeprowadzeniu co najmniej dwóch analiz laboratoryjnych krwi:

- 1) metodą chromatografii gazowej z detektorem płomieniowo-jonizacyjnym i metodą spektrofotometryczną z użyciem dehydrogenazy alkoholowej (metodą enzymatyczną) albo
- 2) metodą chromatografii gazowej z detektorem płomieniowo-jonizacyjnym przy użyciu dwóch różnych warunków analitycznych.

3. Krew do badania pobiera się do dwóch pojemników w objętości około 5 cm^3 , z zachowaniem następujących warunków:

- 1) do pobrania krwi używa się sprzętu jednorazowego użytku;
- 2) do pojemnika, do którego pobiera się krew, nie wolno dodawać innych substancji, poza środkami zapobiegającymi krzepnięciu i rozkładowi krwi umieszczonymi w każdej probówce przez producenta;
- 3) do pobrania krwi używa się pojemnika jednorazowego użytku uniemożliwiającego zamianę lub rozcieńczenie jego zawartości lub dodanie do niego innych substancji po jego zamknięciu;
- 4) do dezynfekcji skóry należy używać jedynie środków odkażających niezawierających alkoholu.

4. Probówki zawierające krew do badania oznacza się w sposób zapewniający ustalenie tożsamości żołnierza, od którego została pobrana krew, przez podanie imienia i nazwiska oraz numeru PESEL tego żołnierza oraz zabezpiecza się w sposób uniemożliwiający zmianę ich zawartości lub zniszczenie w czasie przechowywania lub transportu. Czynności te wykonuje się w obecności badanego żołnierza, jeżeli jest to możliwe.

5. Do czasu rozpoczęcia badania krwi pobraną krew przechowuje się w temperaturze od 3°C do 6°C .

6. Krew pobrana do badania może być transportowana w temperaturze od 0°C do 25°C nie dłużej niż 72 godziny od momentu pobrania.

7. W pobranej krwi oznacza się zawartość alkoholu.

8. W razie uzasadnionego podejrzenia, że pobranie krwi może stanowić zagrożenie dla życia lub zdrowia badanego żołnierza, decyzję o dokonaniu tego badania albo jego nieprzeprowadzeniu podejmuje lekarz, a następnie dokumentuje ją na piśmie. Odpis tego dokumentu doręcza się dowódcy jednostki wojskowej.

9. Odstąpienie od pobrania krwi utrwalą się w formie pisemnego protokołu, który zawiera:

- 1) dane żołnierza, wobec którego odstąpiono od wykonania pobrania krwi:
 - a) imię i nazwisko,
 - b) numer PESEL,
 - c) wiek,
 - d) płeć,
 - e) podpis, jeżeli jego złożenie jest możliwe;

- 2) imię, nazwisko i podpis osoby, która podjęła decyzję o odstąpieniu od wykonania pobrania krwi;
- 3) opis okoliczności i przyczyn odstąpienia od wykonania pobrania krwi;
- 4) opis stanu klinicznego żołnierza, wobec którego odstąpiono od wykonania pobrania krwi.

§ 9. 1. Z czynności pobrania krwi sporządza się protokół, który zawiera:

- 1) dane badanego żołnierza:
 - a) imię i nazwisko,
 - b) numer PESEL,
 - c) wiek,
 - d) płeć,
 - e) wzrost – na podstawie oświadczenia badanego żołnierza, jeżeli złożenie takiego oświadczenia jest możliwe,
 - f) masę ciała – na podstawie oświadczenia badanego żołnierza, jeżeli złożenie takiego oświadczenia jest możliwe,
 - g) podpis, jeżeli jego złożenie jest możliwe;
- 2) imię, nazwisko i podpis osoby przeprowadzającej pobranie krwi;
- 3) miejsce pobrania krwi od badanego żołnierza;
- 4) datę, godzinę i minutę pobrania krwi od badanego żołnierza;
- 5) rodzaj środka odkażającego użytego do dezynfekcji skóry;
- 6) ilość, rodzaj i godzinę spożycia napojów alkoholowych przez badanego żołnierza w ciągu ostatnich 24 godzin – na podstawie oświadczenia badanego żołnierza, jeżeli złożenie takiego oświadczenia jest możliwe;
- 7) informację o chorobach, na jakie choruje badany żołnierz – na podstawie oświadczenia badanego żołnierza, jeżeli złożenie takiego oświadczenia jest możliwe;
- 8) informację o objawach lub okolicznościach uzasadniających przeprowadzenie badania oraz o dokładnej dacie i godzinie ich stwierdzenia.

2. Badanego żołnierza przed przyjęciem oświadczeń, o których mowa w ust. 1 pkt 6 i 7, informuje się o możliwości odmowy złożenia oświadczeń i skutkach związanych z odpowiedzialnością karną związaną z przyjęciem tych oświadczeń.

3. Z czynności badania krwi sporządza się protokół, który zawiera:

- 1) informacje, o których mowa w ust. 1 pkt 1 lit. a i pkt 4;
- 2) imię, nazwisko i podpis osoby, która przeprowadziła badanie krwi pobranej od badanego żołnierza;
- 3) miejsce przeprowadzenia badania krwi pobranej od badanego żołnierza;
- 4) nazwę metody przeprowadzenia badania krwi pobranej od badanego żołnierza;
- 5) wynik badania krwi pobranej od badanego żołnierza.

§ 10. 1. Badanie krwi w celu ustalenia w organizmie obecności środka odurzającego, substancji psychotropowej lub innych podobnie działających substancji lub środków polega na analizie laboratoryjnej krwi pobranej z żyły badanego żołnierza metodą chromatografii gazowej połączonej ze spektrometrią masową lub inną metodą instrumentalną.

2. Do pobrania krwi w celu ustalenia w organizmie obecności środka odurzającego, substancji psychotropowej lub innych podobnie działających substancji lub środków stosuje się przepisy § 8 ust. 3–6, 8 i 9 oraz § 9.

§ 11. 1. Badanie śliny polega na pobraniu, bez dodawania jakichkolwiek substancji, próbek śliny i umieszczeniu ich w urządzeniu do oznaczania środków odurzających, substancji psychotropowych lub innych podobnie działających substancji lub środków metodą immunologiczną, zgodnie z instrukcją obsługi tego urządzenia.

2. Badanie śliny przeprowadza się przed innymi badaniami w celu ustalenia zawartości w organizmie środków odurzających, substancji psychotropowych lub innych podobnie działających substancji lub środków.

§ 12. 1. Badanie moczu w celu ustalenia zawartości w organizmie środka odurzającego, substancji psychotropowej lub innych podobnie działających substancji lub środków polega na analizie moczu badanego żołnierza metodami wysoko-sprawnej chromatografii cieczowej lub chromatografii gazowej połączonej ze spektrometrią masową, lub wysokosprawnej chromatografii cieczowej połączonej ze spektrometrią masową lub na wykonaniu odpowiedniego testu do wykrywania tych środków lub substancji.

2. Mocz do badania laboratoryjnego pobiera się do dwóch pojemników w objętości co najmniej po 5 cm³, z zachowaniem następujących warunków:

- 1) do pobrania moczu używa się pojemnika jednorazowego użytku uniemożliwiającego zamianę lub rozcieńczenie jego zawartości lub dodanie do niego innych substancji po jego zamknięciu;
- 2) do pojemnika, do którego pobiera się mocz, nie wolno dodawać innych substancji.

3. W pobranym moczu oznacza się zawartość środków odurzających, substancji psychotropowych lub innych podobnie działających substancji lub środków.

4. Pobranie moczu do badania przeprowadza się w warunkach umożliwiających zachowanie intymności badanemu żołnierzowi, w obecności osoby posiadającej odpowiednie kwalifikacje zawodowe, tej samej płci co osoba badana.

§ 13. 1. Próbkę do badań laboratoryjnych pobrane w podmiotach leczniczych, o których mowa w art. 4 ust. 1 pkt 2, 3, 4 i 7 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2022 r. poz. 633, 655, 974 i 1079), przez osoby posiadające odpowiednie kwalifikacje zawodowe zostają niezwłocznie przekazane do najbliższej placówki, o której mowa w § 15 ust. 1.

2. Dostarczenie próbek, o których mowa w § 8 ust. 3, § 11 ust. 1 i § 12 ust. 2, do właściwej placówki zapewnia odpowiednio dowódca jednostki wojskowej, kierownik komórki organizacyjnej, kierownik jednostki organizacyjnej, kierownik jednostki organizacyjnej Służby Kontrwywiadu Wojskowego, kierownik jednostki organizacyjnej Służby Wywiadu Wojskowego, kierownik instytucji krajowej albo kierownik instytucji zagranicznej.

3. Pojemniki zawierające próbki, o których mowa w § 11 ust. 1 i § 12 ust. 2, pobrane do badania oznacza się w sposób zapewniający ustalenie tożsamości badanego żołnierza przez podanie imienia i nazwiska oraz numeru PESEL tego żołnierza oraz zabezpiecza się w sposób uniemożliwiający zmianę ich zawartości lub zniszczenie w czasie przechowywania lub transportu. Czynności te wykonuje się w obecności badanego żołnierza, jeżeli jest to możliwe.

4. Do czasu rozpoczęcia badania pobranych próbek, o których mowa w § 11 ust. 1 i § 12 ust. 2, przechowuje się je w temperaturze od 3°C do 6°C.

5. Próbkę, o których mowa w § 11 ust. 1 i § 12 ust. 2, mogą być transportowane w temperaturze od 0°C do 25°C nie dłużej niż 72 godziny od momentu pobrania.

§ 14. 1. Z przebiegu badań, o których mowa w § 11 ust. 1 i § 12 ust. 1, sporządza się protokół, który zawiera:

- 1) dane badanego żołnierza:
 - a) imię i nazwisko,
 - b) datę urodzenia,
 - c) numer PESEL;
- 2) informację o przyjęciu albo nieprzyjęciu środka odurzającego, substancji psychotropowej lub innych podobnie działających substancji lub środków – na podstawie oświadczenia badanego żołnierza, jeżeli złożenie takiego oświadczenia jest możliwe;
- 3) informację o chorobach, na jakie choruje badany żołnierz – na podstawie oświadczenia badanego żołnierza, jeżeli złożenie takiego oświadczenia jest możliwe;
- 4) opis objawów i okoliczności uzasadniających podejrzenie użycia środka odurzającego, substancji psychotropowej lub innych podobnie działających substancji lub środków;
- 5) miejsce, datę, godzinę i minutę stwierdzenia objawów i okoliczności, o których mowa w pkt 4;
- 6) datę, godzinę i minutę pobrania próbek oraz oznaczenie pojemnika z próbką;
- 7) miejsce, datę, godzinę i minutę oraz metodę badania próbek;
- 8) wyniki badania próbek;
- 9) imię i nazwisko osób pobierających i badających próbki;
- 10) w przypadku odstąpienia od pobrania próbek – przyczynę odstąpienia;
- 11) informację, czy badanie krwi lub moczu przeprowadzono na żądanie badanego żołnierza;
- 12) informację, czy badanie krwi lub moczu przeprowadzono za zgodą badanego żołnierza;
- 13) czytelny podpis badanego żołnierza – jeżeli złożenie przez niego podpisu jest możliwe;
- 14) czytelne podpisy osób pobierających i badających próbki.

2. Badanego żołnierza przed przyjęciem oświadczeń, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 3, informuje się o możliwości odmowy złożenia oświadczeń i skutkach związanych z odpowiedzialnością karną związaną z przyjęciem tych oświadczeń.

§ 15. 1. Oznaczanie zawartości alkoholu lub środków odurzających, substancji psychotropowych lub innych podobnie działających substancji lub środków w próbkach pobranych do badań laboratoryjnych wykonują:

- 1) policyjne laboratoria kryminalistyczne;
- 2) laboratoria (pracownie, zakłady) diagnostyczne;
- 3) zakłady medycyny sądowej i zakłady wyższych uczelni medycznych lub inne jednostki – na podstawie umowy zawartej z organami ścigania, wymiaru sprawiedliwości lub dowódcą jednostki wojskowej.

2. Wyniki badań niezwłocznie przekazuje się dowódcy jednostki wojskowej pisemnie w formie papierowej albo elektronicznej.

§ 16. W warunkach pełnienia służby wojskowej po ogłoszeniu mobilizacji, w stanach nadzwyczajnych, w czasie wojny, a także podczas wykonywania zadań służbowych w strefie działań wojennych oraz w przypadku użycia Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej poza granicami państwa, jak również udziału w akcjach humanitarnych, poszukiwawczych lub ratowniczych pobrane do badań laboratoryjnych próbki przekazuje się do najbliższej jednostki organizacyjnej posiadającej właściwe kwalifikacje i sprzęt do przeprowadzenia badań laboratoryjnych, o których mowa w niniejszym rozporządzeniu.

§ 17. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem następującym po dniu ogłoszenia.

Minister Obrony Narodowej: z up. *W. Skurkiewicz*